

njegove knjige *Das Gebet des Herrn* (Molitva Gospodnja), *Geistliche Schriftauslegung* (Duhovno tumačenje Biblije) i *Herr* (Gospodin), knjiga o Isusu Kristu.

Danas su ljudi od nauke sve više zaokupljeni problemima koji se odnose na razvoj znanosti i tehnike: pitanje izvora energije, pitanje ljudskosti u tehničkim razviciima, humanizacija čovjeka i njegove okoline... Romano Guardini, koji je kroz svoj život pokušao u svjetlu Riječi Božje dati odgovor na mnoga pitanja što muče čovjeka, pokušao je u ovoj knjizi suvremenu čovjeku nešto prozboriti i o tehnici i o odnosu tehnike prema čovjekovu životu. On to čini u obliku pisama koje piše s jezera Como u Italiji. Romano Guardini je u tim pismima uistinu prodro u srž suvremenih problema s kojima se čovjek već desetljećima hrva. Ukazuje na to kako će suvremeni čovjek moći svladati suvremene poteškoće a nipošto od njih pobjeći. Čovjek ne može i ne smije pobjeći od tehnike nego mora tehniku humanizirati, očovječiti. Mora sa svim svojim silama oblikovati svijet oko sebe, taj novi svijet, da bi mogao stvoriti humaniju budućnost u kojoj će i tehnika čovjeku biti od velike pomoći. Čovjek mora postati gospodar a ne sluga tehnike. U knjizi dakle Guardini poduzima stano-vitu terapiju suvremena čovjeka u odnosu na njegove probleme.

Pisac je pisma namijenio teolozima i studentima teologije, ali i kršćanima koji dublje osjećaju svoj poziv na Božje stvaralačko oblikovanje ovog svijeta.

Adalbert REBIČ

ROMANO GUARDINI, VOM LEBEN DES GLAUBENS. Topos-Taschenbücher, sv. 124, Matthias-Grünwald-Verlag Mainz 1983, S. 88, Kartonirano, DM 7,80.

Tema vjere je u novije vrijeme postala vrlo aktuelna, pogotovo kad su poslije Drugog vatikanskog sabora u teologiji istaknuti neki vidici vjere koji su dotad bili zanemareni. Romano Guardini, premda pretkoncilski teolog, pristupa problemu vjere u pokoncilskom duhu. On ne promatra vjeru iznad svega kao prihvaćanje istinitim svega onog što je Bog objavio, nego prvenstveno promatra i tumači čin vjere kao susret čovjeka s Bogom koji mu prilazi u Isusu Kristu. Što znači vjerovati? Vjerovati znači prihvatiti Boga kojega smo susreli u Isusu Kristu: s njime živjeti, s njime se radova-

ti, s njime tugovati, s njime biti hrabar, s njime pobjeđivati... Vjera je osobni čin, čin su-sreta, čin prijateljskog povjerenja. Guardini opisuje nastanak vjere u čovjeku, prikazuje nastanak vjere u povijesti, prikazuje krize te vjere, rast i ostvarenje vjere u činima ljubavi i nade.

Da ne bi netko mislio da je vjera bez sadržaja, Guardini opširno prikazuje sadržaj vjere. Sadržaj vjere je ne bilo koji Bog, nego Bog našega Gospodina Isusa Krista. To je Bog koji se u Isusu Kristu objavio kao „otac“ i to ne bilo kakav otac nego kao otac Isusa Krista Sina. I samo po Sinu Isusu mi možemo upoznati Oca Boga. Sin je došao od Oca k nama ljudima u Duhu. U Duhu je živio, djelovao govorio... Tog Duha je i nama poslije svojeg uskrsnuća podijelio. Vjerovati u takvoga Boga Oca-Sina-Duha znači preporučiti se, znači istinski postati čovjek.

Guardini govori i o mogućim krizama vjere, osobito u odnosu na mlade ljude. On je s mladima mnogo radio, s njima imao prisne i vrlo dinamične dodire. Krize vjere su potrebne. Kroz njih se vjera ojačava. Po pobijeđenim krizama vjere čovjek postaje zreliji vjernik.

Vjerovati nije nešto apstraktno. Zato se na čovjekovu vjeru nužno nadovezuju čini, poglavito čini ljubavi i nade. Onaj koji istinski vjeruje, koji ulazi u zajedništvo s Bogom Ocem po Isusu Kristu u Duhu taj izžarava to svoje božansko zajedništvo u cjelokupnom svom životu, u svojim odnosima prema bližnjima. U tom sklopu je pisac posebno pažljivo prikazao značenje ljubavi i nade u ljudskom životu.

Dakako, na kraju je progovorio i nekoliko riječi o dogmi i o sakramentu Crkve. Pisac je knjigu napisao za vjerne kršćane, da bi razmišljanjem o svojoj vjeri vjeru još više produbili. No imao je u vidu i one koji traže, koji su dobre volje.

Adalbert REBIČ

MICHAEL SIEVERNICH – KLAUS PHILIPP SEIF (Hg.), SCHULD UND UMKEHR IN DEN WELTRELIGIONEN. Matthias-Grünwald-Verlag, Mainz 1983, 140 S. DM 22,80

Ovo djelo predstavlja zbirku izvrsnih napisa o krivnji i obraćenju u raznim velikim religijama svijeta. Suradnici djela uistinu su stručnjaci spomenutih religija kao Pinchas